

LUD

NAJWIĘKSZY TYGODNIK POLSKI W AMER. POŁUDN. — ZAŁOŻONY W 1920 ROKU
"LUD" ("O POVO") O MAIOR JORNAL POLONES DA AMER. LAT. — FUNDADO EM 1920

ROK 38 | Curitiba — 27 listopada — (novembro) — | Nr. 48 | 1963

TRAGICZNY ZGON PREZYDENTA KENNEDY

- KENNEDY SKONAŁ W RAMIONACH MAŁŻONKI, TRAFIONY W GŁOWĘ KULĄ ZAMACHOWCĄ
- DWÓCH PODEJRZANYCH O ZABÓJSTWO W RĘKACH POLICJI.

Nieoczekiwany zamach na prezydenta USA i tragiczna śmierć prezydenta Kennedy wstrząsnęły do głębi całym światem. Pierwsza wiadomość o zgonie Kennedy wydała się czymś nieprawdopodobnym i nikt nie chciał z początku w to wierzyć. Dopiero dalsze a szczegółowe informacje o zamachu na prezydenta USA i tragiczna wiadomość, że Kennedy zmarł w godzinę po otrzymaniu zabójczych strzałów, przekonały wszystkich, że niestety wiadomość powyższa jest prawdziwa.

chem w prasie światowej. — De Gaulle powiedział o Kennedym, że "zginął on jak żołnierz na posterunku". Premier Anglii oświadczył, że

"USA i świat cały straciły wielkiego lidera demokracji, bojownika o pokój i równość ras". Papież Paweł VI wyrażając głęboki żal, powiedział,

że "ofiara, jaką poniósł świat cały przez tragiczną śmierć Kennedy'ego, powinna się przysłużyć sprawie światowego pokoju". Prezydent Włoch Segni stwierdził, że "ze zgonem Kennedy'ego świat cały poniósł niepowetowaną stratę". W całej Brazylii stanowe Izby Ustawodawcze, oraz parlament odbyły nadzwyczajne sesje, ogłaszając kilkunniową żałobę.

Ostatnia wiadomość

Lee Oswald został zastrzelony strzałem z rewolweru przez jednego kupca z Dallas, w chwili, gdy w otoczeniu straży udawał się do więzienia po przesłuchaniu w gmachu sądowym. Prawdopodobnie chodziło tu o akt zemsty na zamachowcu za zabójstwo prezydenta USA. Jak dotąd, policja amerykańska aresztowała już kilku osobników podejrzanych o zamach. Gdyby potwierdziły się wiadomości, że zabójstwo Kennedy'ego było dziełem komunistów, należałoby się liczyć z nieprzewidzianymi następstwami w polityce światowej.

Ubiegły tydzień w polityce Światowej

Rząd Kongu udzielił 48 godzinowego terminu dla personelu sowieckiej ambasady w Leopoldville, by opuścić ten kraj. Premier Cyrille Adoula oświadczył, że wydalenie dyplomatów sowieckich z Kongu nie oznacza zerwania stosunków dyplomatycznych między obu państwami. Rząd Konga powziął ten krok, ponieważ dwóch urzędników sowieckiej ambasady utrzymywali żywy kontakt ze zwoleńnikami zamordowanego niedługo premiera Patrice Lumumba, znanych ze swej działalności konspiracyjnej przeciw obecnemu rządowi Konga. Policja Kongu znalazła przy aresztowanych dyplomatów sowieckich liczny materiał kompromitujący. Obecnie przesłuchiwany jest przez policję sowiecki korespondent agencji moskiewskiej "Nowosti", oraz dzienników z Moskwy "Prawda" i "Izwestia", utrzymujący w Leopoldville sowieckie biuro prasowe. Rosja ze swej strony złożyła ostry protest przeciw wydaleniu swych przedstawicieli dyplomatycznych.

ONZ i Stanów Zjednoczonych. Ta ostatnia podróż wydaje się problematyczna wobec tragicznego zgonu prezydenta Kennedy.

tomiast, ci sami komuniści zwalczają reformę rolną wprowadzaną przez rząd tego kraju.

Wenezuela przeżyła ostatnio dni terroru, którego rezultatem jest 20 zabitych i 80 rannych. Liczne sabotaże grup komunistyczno-fidelistycznych mają na celu przeszkodzić w realizacji wyborów wyznaczonych na 1 grudnia b. r. Specjalny oddział wojska przeprowadził rewizję, w wyniku której aresztowano 260 osób zamieszanych w aktach terroru i będących w posiadaniu wielkiej ilości bibuły komunistycznej. Terrorystyczna akcja komunistów rozwinęła swą działalność we wszystkich niemal prowincjach Wenezueli, zmuszając Betancourta do przedsięwzięcia nadzwyczajnych środków represyjnych. Wypadki w Wenezueli należą do różnych metod jakie stosują komuniści, by dojść do władzy. Tam, gdzie nie pomagają strajki i roboty subwersywne, uciekają się do zamachów i terroru, by zdyskredytować rząd demokratyczny w oczach danego narodu. Tak np. komuniści w Brazylii walczą o reformę rolną i t. zw. "reformas de base". W Peru na-

Wśród 4 partii włoskich istnieją wielkie trudności, by dojść do porozumienia i utworzenia rządu pod przewodnictwem Moro. Dotąd sekretarzem partii jak: Demokracja Chrześcijańska, Republikańskie, Socjalni Demokraci i Socjaliści w osobach: Moro, Saragat, Nenni i Reale doszli zasadniczo do porozumienia, przyjmując następujące punkty: są wyeliminowane ze współpracy z przyszłym rządem partia monarchiczna, liberalna i komunistyczna; zachowanie zobowiązań wobec Paktu Atlantyckiego; pewne obszary ziemi będą oddane pod kontrolę muni-cypaliów, by mieć wolną rękę w budowie różnych gmachów - Nenni ma szczególne trudności, by przeciwną na swą stronę lewicę socjalistyczną, t. zw. "carristi", co komendowani przez Lombardi, nie chcą poddać się decyzji Nenniego, przywódcy socjalistów z prawicy. Przypuszcza się ogólnie, że to "targowanie się" nie potrwa długo i że Lombardi w końcu ustąpi.

W Paryżu odbyło się spotkanie kanclerza Niemiec Zachodnich, Ludwika Erhard z prezydentem De Gaullem. Kanclerz Niemiec wykazał daleko idącą tolerancję, twierdząc, że chociaż istnieje żywa przyjaźń między Francją a Niemcami, nie oznacza to, by oba państwa miały skrepowane ręce jeśli chodzi o niektóre pociągnięcia indywidualne odnoszące się do innych krajów zaprzyjaźnionych. Erhard zaznaczył jeszcze, że przyjaźń Francji z Niemcami nie jest ekskluzywna, i że istnieją możliwości dopuszczenia do niej innych państw, mając na uwadze większe zjednoczenie Europy. Prócz mów oficjalnych odbyły rozmowy na temat Paktu Atlantyckiego, bezpieczeństwa światowego, oraz stosunków pomiędzy Zachodem a Wschodem. Kanclerz niemiecki ma być jeszcze gościem

WIADOMOŚCI Z BRAZYLII

Przyszły dowódca II Armii. Następca gen. Bevilacqua, dowódca II Armii, ma być gen. Joaquim Justino Alves Bastos. Kandydatura gen. Kruei upadła na skutek protestu lewicy.

Wygrał 5 razy wybory na deputowanego. Ks. Medeiros Neto z Alagoas osiągnął swego rodzaju rekord, będąc obrany na deputowanego pięć razy z rzędu.

W Pernambuco wygrali robotnicy. Strajk 200 tys. robotników pracujących w fazendach trzciny cukrowej stanu Pernambuco, zakończył się ich zwycięstwem. Robotnicy otrzymali podwyżkę o 80%.

Przeciw aliansowi Kubitschek - Miguel Arrais. Większość dyrektorów partii PSD w Minas wypowiedziało się przeciw aliansowi między Kubitschkiem a Miguel Arrais.

Producenci wydadzą manifest. Zrzeszenie przemysłowców Brazylii zamierza wydać manifest do narodu, wyjaśniając swe stanowisko wobec wewnętrznej sytuacji w kraju.

Zwyczajny ceny kawy. Obecna zwykła ceny kawy na rynkach zagranicznych przyniesie skarbów Brazylii ponad 200 milionów dolarów.

Pesedyści z Maranhão opuszczają partię. Kilku deputowanych federalnych ze stanu Maranhão opuściło partię PSD, wstępując do PTB. Wobec tego faktu PSD może stracić większość w parlamencie.

Kampania przeciw przewodniczącemu Senatowi. Za pośrednictwem senatora Benedito Valadares koła rządowe starają się utracić kandydaturę Auro Moura Andrade na przewodniczącego, wystawioną po raz trzeci z rzędu.

Jakie będzie hasło w wyborach na prezydenta? Już dzisiaj przewiduje się, że hasłem kandydatów na prezydenta państwa będzie: za reformami lub przeciw reformom.

Brazylijski generał dowódca oddziałów ONZ. Po raz pierwszy dowództwo nad oddziałami ONZ w Suezie przypadnie brazylijskiemu generałowi Osvaldo de Araujo Mota.

Pomoc dla pogorzalców. Nasilenie dane dla pogorzalców, oraz odbudowa 1.138 spalonych domów kosztować ma rząd parański 900 milionów kruczejrów, czego na razie rząd nie jest w stanie zapłacić. Na pogorzalców zebrano ogółem tak z kraju jak z zagranicy 170 milionów kruczejrów.

Prawo dla lokatorów nie zmienione. Parlament przedłużył do 30 czerwca 1964 r. istniejące dotąd prawo dla lokatorów.

Kapitały należące do IBAD i ADEP. Dwie organizacje polityczne IBAD i ADEP, zamknięte niedawno dekretem prezydenta państwa, posiadają kapitały w Banku Kanadyjskim obliczające na dwa miliardy kruczejrów.

Kandydaci w Klubie Wojskowym. Kandydatem elementów demokratycznych na prezesa Klubu Wojskowego jest gen. Muniz de Aragão, podczas gdy t. zw. nacjonalisci wysuwają osobę gen. Oromar Osorio.

Adhemar de Barros kandydatem na prezydenta. Gubernator stanu São Paulo oświadczył oficjalnie prasie paulistańskiej, że uważa się za kandydata na prezydenta państwa w wyborach 1965 r.

Nie będzie manifestacji na cześć gen. Bevilacqua. Koła rządowe zdołały przekonać niektóre instytucje społeczne, by wstrzymały się z manifestacjami na cześć gen. Bevilacqua, opuszczającego dowództwo II Armii w São Paulo.

Wzorzaj puszcza - dzisiaj miasto. W południowo-zachodniej Paranie rośnie, jak na drożdżach, nowe miasteczko Santa Helena, liczące już 5 tys. mieszkańców. 5 lat wstecz rosła tam nieprzebita puszcza.

Projektom Senatowi przeciw strajkom. Senat opracował nowy projekt prawa ograniczający strajki. Temu projektowi sprzeciwia się partia PTB, przez co uchwała prawa nie dojdzie w tym roku do skutku.

Cena dolara. W tych dniach cena 1 dolara wynosi 1.095 kruczejrów przy zakupie i 1.085 przy sprzedaży.

Zwycięstwo opozycji w Rio Grande. Koalicja różnych partii zwyciężyła w stanie gauszowskim, wybierając 88 prefektów na 141 municypaliów, oraz 9 ławników przeciw 8 z PTB, w prefekturze Porto Alegre.

Migawki ze Świata

Pierwszeństwo w turystyce. Najwięcej turystów w Europie mają państwa: Hiszpania, Włochy, Austria i Francja. Sekretem w ściąganiu turystów są przede wszystkim dobre hotele.

Poczmistrz generalny USA, John A. Gronowski w gronie rodziny, w tłumaczył, dlaczego jego nazwisko brzmi "Gronowski", a nie "Gronowski". Oświadczył on, że przed laty jego ojciec otrzymał z miejsca zatrudnienia czek wyrobiony na nazwisko "Gronowski" i aby nie opóźniać zmiany i nie przysparzać sobie kłopotu, pozostawił już to nazwisko na stałe. Wy-mawia się je jednak tak samo jak Gronowski. (Inne szczegóły o Gronowskim na str. 3-iej dół - przyp. Redakcji).

Najpopularniejsza płyta w Polsce. Mowy sławnego Abade Pierre, nagrane na płycie, cieszą się niebywałym popytem w Polsce.

Specjalne pociągi dla studentów. Szwajcarskie koleje żelazne posiadają specjalne wagony dla studentów, w których znajdują się biblioteka, mapy i przybory do pisania.

Rekordzista w gardorobie. Sławny aktor z Hollywood Adolphe Menjou, zmarły niedawno pozostawił po sobie 250 ubrań, 200 par obuwia, 8 smokingów i setki koszul.

Sławny pisarz USA w Moskwie. Sławny pisarz amerykański John Steinbeck bawi obecnie w Związku Sowieckim, będąc gościem Pen-klubu sowieckiego.

Biskupi USA potępiają rasizm. Wszyscy biskupi katolicy USA potępiłi we wspólnej deklaracji segregację ras w kraju, nawołując wiernych do energicznej kampanii przeciw rasizmowi.

700 powstańców poddało się. 700 powstańców niekomunistów, którzy walczyli przeciw reżimowi zabitego prezydenta Diewm, poddali się nowemu rządowi.

Zrzucona maska. Żydowski centrum inwestycyjne działające w Austrii, zdemaskowane przez strażackiego inspektora policji, który aresztował Anne Frank w 1944 r. Anne Frank, młoda dziewczynka, zginęła w obozie koncentracyjnym, zostawiając po sobie cenny pamiętnik.

Mohamed Budiaf w wolności. Były wiceprezydent rewolucyjnego rządu Algieru, Mohamed Budiaf, został wyposzczony z więzienia, by prawdopodobnie udać się na wygraną.

Międzyamerykański zjazd prasy. Na międzyamerykańskim zjeździe prasy demokratycznej w Lima (Peru), postanowiono przeszkodzić infiltracji komunistycznej w prasie demokratycznej.

Kardynał Bea potępił komunizm. Kardynał Niemiec Zachodnich, Augustyn Bea, potępił komunizm na jednej z sesji Soboru, oskarżając go, że pozbawił wolańców religijnej prawdy i ludności żyjącej na świecie.

Za dużo studentów we Francji. Wobec wielkiej ilości studentów pragnących zapisać się na wyższe studia, Ministerstwo Wychowania przyjął, że względu na brak sal i profesorów.

Jak doszło do zabójstwa?

Prezydent Kennedy przybył do stolicy stanu Texas - Dallas razem z małżonką i z wiceprezydentem Lyndonem Johnsonem, by wygłosić ważną mowę do mieszkańców Dallas. 250-tysięczne tłumy witały prezydenta państwa. W momencie, kiedy prezydent przejeżdżał samochodem przez ulicę Dallas, owacyjnie witany przez niezliczone tłumy, nagle zachwiał się w swym samochodzie i następnie osunął się na ręce małżonki. Okazało się, że otrzymał dwie kule w szyję i w głowę, wystrzelone przez nieznanego zamachowca z pobliskiego kilkupiętrowego gmachu. Wszczęto się niemożliwe do opisanego zamieszanie. Co się stało z prezydentem? Kto go postrzelił? Jak to się mogło stać? — Oto pytania padające gorączkowo wśród najbliższego otoczenia ciężko rannego prezydenta.

Kennedy kona po godzinnej agonii.

Ciełko rannego prezydenta USA przewieziono natychmiast do najbliższej kliniki, by ratować jego życie. Podczas badań, okazało się że Kennedy został trafiony w szyję i w głowę kulami z karabinu automatycznego i że stan jego jest beznadziejny. W stanie bezprzytomnym, Kennedy otrzymał Sakrament Olejów św. i po godzinnej agonii skonał w ramionach swej małżonki.

Gorączkowa akcja policji

Setki policjantów i detektywów FBI rzuciły się do gorączkowej akcji, celem wykrycia i złapania zabójcy prezydenta USA. Po bardzo szczegółowych przetrząsaniach kilku kamienic, skąd mogły paść strzały, policja aresztowała pewnego młodego osobnika, który, zanim dostał się w ręce policji, zastrzelił jednego z nich. Osobnikiem tym okazał się 24-letni Lee Harvey Oswald, były żołnierz morskiej piechoty armii USA. Natychmiastowe przeprowadzone śledztwo wykazało, że Oswald wykazał brak subordynacji wobec swych przełożonych, że wmlaszany był często w różne burdy w koszarach, oraz że z nikim z żołnierzy nie żył w zgodzie. W mieszkaniu jego znaleziono dwie fotografie, na których Oswald trzymał w ręce karabin i rewolwer. Na fotografiach były podpisy: "Bóg aktywnym" i "Robotnik". Oswald wyznał dumnie, że jest komunistą i że szczyścił z tego.

Komentarze prasy światowej

Tragiczny zgon prezydenta Kennedy odbił się głośnym e-

Z ŻYCIA POLONII BRAZYLIJSKIEJ

NIL DESPERANDUM

W jednym numerze (46) "Ludu" były 2 artykuły. Pierwszy, pióra Romana Wachowicza, zawiera doskonale ujętą syntezę upadku naszego rolnictwa i nie ukrywając jego krytycznej sytuacji, kładzie nadzieję w stosunkowo dużej grupie rolników dobrej woli, której liczebność określa na 30 procent.

winna być apolityczna i posiadać charakter wyłączenie techniczny. Celem jej winno być podniesienie produkcji rolnej na polskich koloniach w trzech pld. stanach Brazylii. Założeniem pracy organizacyjnej winno być oparcie techniczne pracy na własnych środkach i zasobach. Jeśli uda się zdobyć subwencję na działalność, tym lepiej. Ale bazowanie działalności na subwencjach jest niebezpieczne; można ich nie uzyskać i wtedy cały program może się walić a organizacja kompromitować.

Drugi artykuł, z działu "Fome de Justiça" pióra twórcy tego działu, zapowiada kres publikacji "Fome de Justiça", motywując swe postanowienie bezcelowością apelów do kolonii. Czy wszystko już stracone? Czy mamy od razu się zniechęcać, skoro nasz posiew nie daje natychmiastowych plonów? Byłoby to przecież wbrew naturze której odwieczne prawa są niezmiennie.

Wiele przetrzonych naszych organizacji legło w mroku zapomnienia lub uległo rozwiązaniu. Przyczyną tego był kardynalny błąd, popełniony przy ich tworzeniu: zapomniano o nadaniu organizacji cechy ciągłości. Kończyli się założyciele, kończyła się z nimi organizacja, gdyż zapomniano o szkoleniu młodych ludzi następców. Problem ten winien być traktowany jako jeden z najważniejszych, gdyż decyduje on o ciągłości organizacji.

Mimo jednak ciemnych stron tego złożonego zagadnienia, istnieje promień nadziei, bo trudno w kilkadziesiąt lat wykorzystać z natury ludzkiej głębokie pokłady duchowe, nawarstwiające się w ciągu tysiącleci. Umiałowanie ziemi, poszanowanie pracy fizycznej, skłonność do życia gromadnego i swoboda w prowadzeniu własnej gospodarki to cztery czynniki charakteryzujące każdego dobrego rolnika, nie zależnie od rasy i narodowości. Czynniki te nasz kolonista posiadał zawsze w wysokim stopniu i jeśli niektóre z nich wydają się obecnie przygaszone, można je niezawodnie rozdmuchać, nieczym pozornie wygasłe ognisko.

O wyborze siedziby organizacji decyduje zawsze szereg czynników. W danym wypadku wskazanym byłby obecnie wybór Kurytyby, stolicy Parany, skąd przynajmniej większość kolonii polskich i siedziby wydawnictwa "LUD", którego większość czytelników stanowią koloniści z całej Brazylii. W stanach Santa Catarina i Rio Grande do Sul, gdzie istnieją poważne skupiska kolonijne polskie, mogłyby powstać podobne organizacje, posiadające całkowitą autonomię i związane z Kurytybą nie niepodległością formalną, ale świadomym wezwaniem uznania potrzeby współdziałania. Organizacje takie mogą także powstawać i w innych stanach Brazylii, po za południowymi.

Kto może dać impuls do pracy nad odrodzeniem naszych kolonii? Obowiązek ten spoczywa na ośrodkach miejskich, gdzie grupują się ludzie wyrobieni w pracy organizacyjnej i posiadający do tej pracy warunki osobiste. W tym specyficznym wyniku organizacji należy montować od góry do dołu, napozór sprzecznie z logiką, nakazującą przecież budowę domu rozpoczynając odstawianiu fundamentów, a nie dachu. W mieście działaczom łatwiej się spotkać, mają oni dostęp do urzędów, do prasy i radia czy telewizji itp. Przy dzisiejszych ciągłych ulepszeniach środków łączności i komunikacji dla działaczy z miasta kontakt z koloniami będzie coraz łatwiejszy.

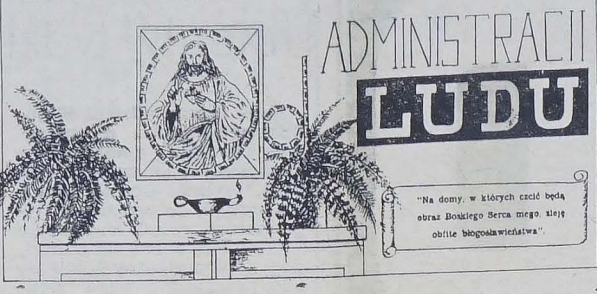
W pierwszej fazie organizacji winien powstać Komitet Organizacyjny, złożony z 2-3 osób, którym kwalifikacje i wolny czas pozwalają na pracę społeczną. Komitet ten winien regularnie zaznajamiać społeczeństwo o postępach swej pracy na łamach "LUDU" i w dostępnych audycjach radiowych. Winien zaprosić do współpracy szereg kwalifikowanych i wpływowych osób oraz organizacji. Akcja Komitetu winna być planowa, rozważna, przemyślana, cierpliwa i systematyczna. Cechy te niestety są nam nieraz obce, to też skład personalny Komitetu winien być dobrany ze szczególną starannością.

Nabywajmy Kalendarz "Ludu" na rok 1964, zawierający między innymi obfite materiały z terenu polonijnego w Brazylii.

Stefan Czaplinski

Powstająca organizacja po-

Redakcja

POTWIERDZENIE ODBIORU PIENIĘDZY: PP.: Józef M. Tarnowski (AREIAS), Tadeusz Cichewicz (LAGUNA PITA), Franus Władysław (SANTA ROSA), Adam Sokółski (RESERVA), Ryszard Rudnicki (OSASCO), Franciszek Ryba (MANDAGUAÇU), Leonardo Solochiński (PAULO FRONTIM), Ladislau Grzesiuk (CAFELANDIA), Tadeusz Świerczek (CAPINZAL), Władysław Kolecha (ARAPONGAS), Wiktor Kwiatkowski (TERESÓPOLIS), Ks. Antoni Łatka SDB. (SÃO PAULO), Mário Tyski (MALET), Antoni Mendrek (FAXINAL DE CATANDUVAS), Maurycy Kacper Łopaciński (RIO AZUL), Józef Makowski (PARAISO DO NORTE).

- OFIARY DO DOBRODZIEJÓW "LUDU"
Pan Dr Edward Żelak z Kurytyby Cr\$ 2.000,00
NA PLAC POLSKI
Pan Kowalczyk z Pôrto Alegre (Padrinho) Cr\$ 2.000,00
Ks. Wiktor Paszek Cr\$ 500,00
Józef Robert Landowski z Alto Paraguaçu Cr\$ 200,00
NA SEMINARIUM W KURYTYBIE
P. Mikołaj Ostrowski z Prudentópolis Cr\$ 1.000,00
NA FUNDUSZ "LUDU"
N. N. z São Paulo Cr\$ 1.000,00
Wszystkim Szlachetnym Ofiarodawcom serdecznie dziękuje Komitet Budowy Placu Polskiego.

APEL DO KOLONII POLSKIEJ W BRAZYLII

Komitet Budowy Placu Polskiego w Kurytybie, raz jeszcze zwraca się do członków naszej Etnii w Brazylii z gorącym apelem, o pomoc finansową, celem dokończenia budowy naszego placu "Praga da Polónia" w Kurytybie. Końcowe prace przy budowie placu zostały częściowo wstrzymane z powodu wyczerpania się funduszy. Do ostatecznego wykończenia Placu Polskiego brak jeszcze około Cr\$ 700.000,00 (siedemset tysięcy kruczejów), suma nie wielka na ilość członków naszej kolonii zamieszkujących ten gościnny kraj. Rodacy! Spieszcie raz jeszcze z pomocą, abyśmy mogli być dumni z naszego PLACU POLSKIEGO.

ZAPROSZENIE

Zarząd Towarzystwa Im. "T. Kościuszki" zaprasza Szan. Członków i Sympatyków na BAL, który odbędzie się dnia 30 b. m. o godz. 22, w salonie Towarzystwa przy ulicy Ébano Pereira, 502. Licząc na liczne przybycie z góry dziękujemy. ZARZĄD

WRITE UP LISTOPAD, 1963

"Pokrycie"

W związku z zakupem przez Polaków w Polsce domów, mieszkań w kooperatywach lub samochodów, Władze Skarbowe w wielu wypadkach dochodzą, czy zakupujący był w stanie ze swoich dochodów zebrać na ten cel odpowiednią kwotę. I to właśnie nazywa się "pokryciem".

Przy tej sposobności wyjaśniamy, że otrzymujący dary z Ameryki przez Pekao Trading Corporation posiadają automatycznie dowody na wykazanie się, że mają wymagane pokrycie co im ułatwia kupno czegoś kosztownego i zabezpiecza nabywcę przed dochodzeniami ze strony władz skarbowych.

Poszukiwanie

Feliks Królikowski urodzony 29-V-1900 r. w Błońcu województwo kieleckie. Wyjechał z Polski w 1926 r. Poszukuje S. Krala Katarzyna [Warszawa ul. Hoża Nr. 53.]

O zasługach ś. p. Ks. Wacława Szuniewiczza

Wiadomość o śmierci ks. dra Szuniewiczza (przekazana nam drogą pośrednią przez ks Biskupa Krausego) poruszyła nas bardzo. Odprawialiśmy za niego msze św. Od poczęło to serce tak zawsze czynne dla dobra bliźnich. Niespokojnie było, popychało do coraz nowych pomysłów, obowiązków. Nie był to człowiek codzienny, nie był to Misjonarz przeciętny, i dlatego też nie szedł utartymi drogami wygodnictwa i szukania własnego zadowolenia. Widzieliśmy to przecież i w Krakowie za czasów kleryckich, jeszcze bardziej w Chinach, gdzie stał się naszym głównym apostołem. Przez szpital, otwieranie nowych przychodni ocznych, przygotowanie katechistów-lekarezyków, otworzył serca pogan dla wiary św., w bardzo wielu wypadkach otwierał nowe gminy w najrozmaitszych wakariatach, sam o tym nie wiedząc. To pacjent w czasie pobytu w szpitalu nawrócony, po powrocie do wioski stawał się kamieniem węgielnym nowej gminy. Tysiącom ludzi uratował oczy, innym podleczył, wielu misjonarzy uratował od śmierci diagnozą skuteczną choroby. Nie znalazł spoczynku, nie szukał wygody, nie oszczędzał się wcale. I pomimo wyczerpującej roboty lekarskiej, jeszcze miał czas i ochotę na pracę kapłańską. Siadał na rower i godzinami w skwarze słonecznym pedałował na placówkę misyjną, by pomóc konfratrowi, by chrześcijanom dać okazję do mszy św., spowiedzi i komunii św. Tylko sam Bóg zna rozciągłość jego pracy, zar jego uczuć, jakie go ożywiały i popędzały do pracy, głębię jego pokory, pod którą ukrywał wielkość swej wiedzy, błyskotliwość swego umysłu wykształconego. I tylko sam Bóg wynagradza go tak, jak na to zasłużył. Ks. Wacław Czaplak C. M. (USA)

Ś. p. Władysław Pieczykolan. Zmarł dnia 21 października 1963 roku w Araruna ś. p. Władysław Pieczykolan, przeżywszy 62 lata. Pozostawił w żalobie żonę Zofię z domu Tońko, 4 dzieci: Lucjana, Danusie, Tadeusza i Antoniego oraz 6 wnuczków.

Obuwie CASAS LORUSSO. Trzewiki dla mężczyzn, pań i dzieci PO CENACH FABRYCZNYCH. Dwa sklepy dla lepszej obsługi: Dom główny: - Rua Mal. Floriano Peixoto 140. filialny: - Rua Mal. Floriano Peixoto, 231. Telefon: - 4-8738. CURITIBA - PARANA

PACZKI PEKAO DO POLSKI. Najtaniej, najszybciej i najsprawniej otrzymać Rodzina i Przyjaciele w Polsce Paczki PEKAO i Paczki t. zw. "do wyboru" zamawiane u UPOWAŻNIONEJ PRZEDSTAWICIELKI PEKAO N. Y. Tylko te zlecenia gwarantują otrzymanie 100% przelazo. Wszystkie paczki są bez cła i odsyłane do domów. PACZKI: żywnościowe, ze świeżymi owocami, słodycze, upominkowe dla Pań, Panów i Dzieci, Maszyny do szycia, dziewiarskie, lodówki. Sprzęt motorowy, samochody, motocykle, opony, materiały budowlane, włókiennicze, inwentarz żywy, węgiel, meble.

Wielki asortyment lekarstw amerykańskich. Po katalogi i informacje, zwracajcie się do: UPOWAŻNIONEJ PRZEDSTAWICIELKI PEKAO New York, p. HALINY BERGMAN, São Paulo, Caixa Postal 5127, - Tel.: 52-87-29.

Ostatni termin ZŁÓŻCIE RODZINIE W POLSCE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT WYSYŁAJĄC PACZKĘ PEKAO SPECYFIKOWANA LUB DO WYBORU Przez miejscowych przedstawicieli i PEKAO Trading Corporation 25 BROAD STREET NEW YORK 4, N. Y.

LUD Proprietário: CONGREGAÇÃO DA MISSAO Diretor: PE. DOMINGOS WISNIEWSKI, CM. Redator: PE. JOSÉ ZAJĄC, C.M. Administracja: ALAMEDA CABRAL, 846 przyjmując codziennie (prócz niedziel i świąt) od 8 do 12 i od 14 do 18 godz. - Tel.: 4-1057. REDAÇÃO DO "LUD" Caixa Postal 155 CURITIBA - PARANA. PRENUMERATA "LUDU" NA ROK 1963 W Brazylii i innych krajach amerykańskich: Wspaniałomyślnych Dobrodziejów Cr\$ 5.000,00 Dobrodziejów Cr\$ 2.000,00 Zamożnych Cr\$ 1.000,00 Mniej zamożnych Cr\$ 800,00 Biednych Cr\$ 500,00 Do przesyłki lotniczej w Brazylii dopłaca się Cr\$ 400,00 Dla innych krajów Cr\$ 1.500,00 Cena egzemplarza w Kurytybie Cr\$ 20,00 Cena egzemplarza w São Paulo i Pôrto Alegre Cr\$ 30,00 "LUD" WYSYŁANY POCZTĄ LOTNICZĄ MOŻNA NABYC: SAO PAULO: w kiosku gazetowym naprzeciw Głównej Poczty (Avenida São João). W kiosku gazetowym na stacji kolejowej LUZ (Livraria da Estação da Luz, Saguão Principal), przy wejściu do Parku. PORTO ALEGRE: w kiosku na placu Abrigo Parobé, Loja n. 3. PRZEDSTAWICIELE "LUDU" ZA GRANICĄ: W Stanach Zjednoczonych (U.S.A.): - Rev. W. Sojka, St. John Kandy Prep., ERIE, Pa. W Argentynie: - Sr. Juan Czajkowski, Avda. Mitre 127, POSADAS, Peia. Misiones.

Polska YMCA powstała w dniu 8 grudnia 1923 roku. W tym dniu odbyło się z inicjatywy grona osób — w obecności Prezydenta Rzeczypospolitej Stanisława Wojciechowskiego — pierwsze organizacyjne walne zebranie członków Polskiej YMCA, które powołało tę instytucję formalnie do życia i wybrało jej pierwsze władze. 40 lat istnienia — to dla polskiej organizacji społecznej okres dość długi. Nie byłby on długi w życiu organizacji społecznej innego kraju, n. p. Jest on długi ze względu na specyficzne polskie warunki. A jak bardzo te warunki są specyficzne, ilustruje najlepiej fakt, że tylko przez niecałe 16 lat, do września 1939 r., mogła Polska YMCA prowadzić normalną, niezłomną wydatkami zewnętrznymi działalność w kraju. — Po tym tragicznym wrześniu przenosi się ona za granicę, towarzysząc polskiemu żołnierzowi i uchodźcy w jego tułaczce po świecie. Na krótki okres 3 lat (1945 - 1948) wznawia ona swoją działalność w kraju, by zostać przymusowo zlikwidowaną jako organizacja za nadto niezależna i posiadająca niebezpieczne i niepożądane — z punktu widzenia obecnych władców Polski — powiązania międzynarodowe ze światowym imkarskim. Z tego powodu swój czterdziestoltni jubileusz musi ona obchodzić nie w kraju, w którym i dla którego powstała, ale za granicą, gdzie dzięki życzliwości bratnich organizacji imkarskich oraz władz krajów polskiego rozproszenia może działać nadal.

Odkładając przypomnienie 40-letnich dzieł, prac i zasług Polskiej YMCA dla polskiej społeczności do dalszych numerów "Ogniwa" i do specjalnej jednodniówki, którą zamierza się wydać, chcemy w razie podzielić się z naszymi członkami informacjami o naszych zamierzeniach co do sposobu uczczenia naszego 40-lecia. — Wychodzimy z założenia, że odpowiednie obchody powinny odbyć się we wszystkich miejscowościach, w których skupieni są nasi człon-

kie materiały pojawiały się w organach prasowych poza Wielką Brytanią, z inicjatywy polskich Imkarzy, zamieszkujących kraje, w których one wychodzą. Apelujemy przeto do wszystkich Imkarzy rozproszonych po szerokim świecie o wykazanie jak największej inicjatywy w tym kierunku.

Jakkolwiek z okazji tego rodzaju rocznic myśl ludzka z natury rzeczy zwraca się ku przeszłości, której dokonania pragnie uczcić, jest rzeczą ważną, by wzrok nasz nie kierował się wyłącznie ku niej, ale także ku przyszłości. Tak zwłaszcza powinno być z każdą organizacją młodzieżową, a przecież YMCA, choć wielu jej działaczom wiek mocno już przyprószył siwizną skronie, jest jak z samej jej nazwy wynika organizacją ludzi młodych. Nie brak ich na szczęście i w naszych szeregach. Nie jesteśmy organizacją skazanych na mniej lub więcej powolne wymieranie weteranów, ale organizacją wciąż żywą i młodą, bo zasilaną młodymi siłami. Święcąc nasze czterdziestolecie, myślimy o stuleciu, które Polska YMCA powinna móc obchodzić za lat 60, myślimy zatem o tym, co powinna ona zdziałać w ciągu tych najbliższych lat 60-ciu, pozostawiając troskę o jeszcze dalsze jej losy naszym następcom.

Za jeden z najważniejszych sposobów uczczenia naszego czterdziestolecia uważamy wydanie specjalnej jednodniówki, która poza zarysem dzieł organizacji i możliwie licznych ilustracji, zawierać powinna różnorodnie wspomnienia uczestników pracy imkarskiej, zwłaszcza z przedwojennego i wojennego okresu jej działalności, te czasy bowiem coraz bardziej zacierają się w pamięci i wymagają utrwalenia. Wspomnienia które z uwagi na ograniczoną pojemność jednodniówki nie mogłyby być w niej zamieszczone, będziemy publikować w następnych numerach "Ogniwa" tak, aby dotarły do ogółu naszych członków oraz do polskich bibliotek publicznych.

Jest rzeczą niezmiernie ważną, by poza naszymi własnymi wydawnictwami o ograniczonym z natury rzeczy nakładzie i obiegu możliwie wiele artykułów, informacji i notatek o Polskiej YMCA ukazało się — z okazji jej jubileuszu — w polskiej prasie emigracyjnej, a także w organach bratnich organizacji imkarskich oraz zostało przekazanych do kraju w polskich audycjach radiowych. Niezależnie od materiałów, które będziemy się starali rozesłać z Londynu do poszczególnych organów prasowych, pożądane jest, by ta-

kie materiały pojawiały się w organach prasowych poza Wielką Brytanią, z inicjatywy polskich Imkarzy, zamieszkujących kraje, w których one wychodzą. Apelujemy przeto do wszystkich Imkarzy rozproszonych po szerokim świecie o wykazanie jak największej inicjatywy w tym kierunku.

Jakkolwiek z okazji tego rodzaju rocznic myśl ludzka z natury rzeczy zwraca się ku przeszłości, której dokonania pragnie uczcić, jest rzeczą ważną, by wzrok nasz nie kierował się wyłącznie ku niej, ale także ku przyszłości. Tak zwłaszcza powinno być z każdą organizacją młodzieżową, a przecież YMCA, choć wielu jej działaczom wiek mocno już przyprószył siwizną skronie, jest jak z samej jej nazwy wynika organizacją ludzi młodych. Nie brak ich na szczęście i w naszych szeregach. Nie jesteśmy organizacją skazanych na mniej lub więcej powolne wymieranie weteranów, ale organizacją wciąż żywą i młodą, bo zasilaną młodymi siłami. Święcąc nasze czterdziestolecie, myślimy o stuleciu, które Polska YMCA powinna móc obchodzić za lat 60, myślimy zatem o tym, co powinna ona zdziałać w ciągu tych najbliższych lat 60-ciu, pozostawiając troskę o jeszcze dalsze jej losy naszym następcom.

I wreszcie myśl ostatnia, ale kto wie, czy nie najważniejsza. Polska YMCA jest nie tylko organizacją polską, nie tylko organizacją młodzieży, jest ona także organizacją chrześcijańską. Z powodów, które może nie pora byłoby szerzej na tym miejscu omawiać, ten akcent chrześcijański, akcent religijny, nie wybił się w działalności Polskiej YMCA w stopniu, odmiadającym intencjom jej za-

COFRES E MÓVEIS DE AÇO

BERNARDINI

R. DR. MURICI, 843 - 847 - TEL. 4-6234 - CURITIBA

UŚMIECHNIJ SIĘ

UŚMIECH STULATKÓW

Stuletni solenizant obchodzi uroczyste dzień swoich urodzin. Uczestniczący w przyjęciu dziennikarz zwraca się do niego ze słowami:

— Mam nadzieję uczestniczyć w uroczystości pańskiej 101 rocznicy.

Starzec przygląda mu się uważnie i mówi:

— Nie wygląda pan zbyt dobrze, ale jeśli będzie pan zachowywał dietę, to nie widzę przyczyny, dla której nie miałby pan przyjść...

— Mam nadzieję uczestniczyć w uroczystości pańskiej 101 rocznicy.

Starzec przygląda mu się uważnie i mówi:

— Nie wygląda pan zbyt dobrze, ale jeśli będzie pan zachowywał dietę, to nie widzę przyczyny, dla której nie miałby pan przyjść...

WIADOMOŚĆ ZE SZKOCJI

Dwaj panowie złożyli się o szylinga kto dłużej wytrzyma pod wodą.

Poszukiwania obu topielców trwają.

WRAZLIWOŚĆ

— Ładny z ciebie przyjaciel! Jesteś największym tchórzem, jakiego znam!

— Dlaczego?

— Co wczoraj zrobiłeś, kiedy zostałem napadnięty przez chuliganów na ulicy?

— Oddaliłem się szybko.

— No proszę!

— To wcale nie było tchórzostwo. Po prostu nie mogłem patrzeć, jak masakrują mego najlepszego przyjaciela.

NIEPOROZUMIENIE

Książd do chłopca przy konfesjonale:

— Macieju, pijecie?

— A macie?

WIERNY CZYTELNIK

List czytelnika do Redakcji: "Kiedy rok temu zaprenumerowałem wasze pismo, powiedzieliście mi, iż jeżeli nie będę zadowolony do końca roku, zwrócić mi pieniądze. Teraz więc chciałbym mieć je zwrócone... Wasz życzliwy: Prenumeratorka"

"P. S. — Po namyśle doszedłem jednak do wniosku, że nie powinienem wam sprawiać za dużo kłopotów. Wobec tego zaliczcie te pieniądze na następną roczną prenumeratę"

Empregado com real sucesso nas TRAQUEOBRONQUITES EM TODOS OS SEUS GRAUS E SUAS MANIFESTAÇÕES COMO SEJAM: TOSES, CATARROS, BRONQUITES E COQUELUCHE.

Indústria e Comércio SÃO PEDRO

Wyrób trumien — przedsiębiorstwo pogrzebowe

GERALDO G. O. MÜLLER

FABRYKA SKŁAD

R. Dep. Joaquim José Pe-drosa n.º 840 - Fone 4-5694

Rua Cândido Lopes n.º 36 Fone 4-4161

CURITIBA - PARANÁ - BRASIL

Londyn, sierpień 1963.

Bronisław Helczyński

Zacząłem rozważać sobie dokładnie, co mam zrobić. Widziałem już w Nienburgu, że w czasie postoju na stacji straż nasza, towarzysząca nam w kilku wagonach osobowych, rozstawiana jest długą tyralierą dookoła pociągu. Ale gdy pociąg staje, straż ta musi wprawdzie wysiąść z pociągu i ustawić się dokoła niego. A gdy pociąg ruszy, musi być ściągnięta. Te dwie chwile, przed rozstawieniem straży i po jej ściągnięciu, są właściwą porą do ucieczki. Byłem pewien, że stosowny moment znajdzie się w ciągu nocy nie raz lecz szereg razy i postanowiłem z jednego z tych momentów skorzystać.

Kiedy uciekać? W której części podróży? Na jej początku, czy pod koniec? Myślałem poprzednio o przedostaniu się przez zieloną granicę do neutralnej Holandii, ale zarówno rady owego lekarza z Kutna, jak — jeszcze więcej — wiadomość o zamachu na Hitlera, czego konsekwencją musiało być zaostrzenie czujności niemieckiej straży granicznej na wszystkich odcinkach pogranicznych — wzbudziły we mnie niechęć do szukania tej drogi. Gdybym był miał okazję jeszcze w Nienburgu w miasteczku, lub w czasie postoju na stacji — droga ta natęczyłaby się jako ewentualność nieunikniona; ale skoro z każdą minutą pociąg nasz powiększał odległość, jaka nas od Holandii dzieliła, przyszła mi do głowy myśl inna.

Gdyśmy stali na stacji w Nienburgu, czekając na załadunek do pociągu, rozeszła się wśród naszych szeregów pogłoska, podobno mająca źródło w czyjeś rozmowie z niemieckim podoficerem, że jedziemy do jakiegoś obozu pod Wrocławiem. Jeśli ta pogłoska jest prawdą, — oznacza to, że będziemy przejeżdżać przez Berlin, a jeśli nie przez Berlin, to przez jego najbliższe okolice. Doszedłem do wniosku, że powinienem usześć w Berlinie lub jego okolicy i zgłosić się do jednej z neutralnych ambasad.

Ambasada, którą sobie upatrzyłem, była ambasada hiszpańska. Skłoniły mnie do tego względy następujące:

W czasie niedawno zakończonej wojny domowej w Hiszpanii około pół roku po niej, do gmachu polskiej ambasady zgłosiło się kilku Hiszpanów zamieszanych w próby zamachu stanu w Madrycie, zgłosiło się do

ambasady polskiej w tym mieście, prosząc o azyl.

Azyl ten otrzymali. Spędzili około pół roku w gmachu polskiej ambasady, a potem rząd polski zawarł porozumienie z rządem Hiszpanii czerewonej, polegające na tym, że zostaną oni przewiezieni do Polski i tam internowani. Na samochodach oznaczonych chorągiewkami polskiej ambasady zostali oni przewiezieni do portu w Walencji, gdzie oczekiwała nich jednostka polskiej marynarki wojennej O.R.P. "Wilia", na której pokładzie odbyli oni podróż do Gdyni. W dodatku, urządził dla nich "obóz" pod Starogardem nie był zbyt pilnie strzeżony, tak, że po niejakiem czasie wszyscy z niego uciekli.

Uważałem za rzecz oczywistą, że Polak może w ambasadzie hiszpańskiej w Berlinie liczyć na rewanż za tę przysługę zaledwie sprzed trzech lat. W dodatku, miałem do tego, by liczyć na taki rewanż, dodatkowo powody osobiste. Pomijając już to, że byłem oficerem służby zagranicznej, a więc członkiem obu korpusów, którym owa grupa hiszpańskich oficerów zawpusowała uratowanie się przed dostaniem się w ręce dziecucha przesładowców, byłem osobiście czynnym i entuzjastycznym przyjacielem Hiszpanii.

W roku 1937 jeździłem do Hiszpanii — na narodową stronę frontu — jako korespondent "Kurierza Poznańskiego" i ogłosiłem potem zarówno szereg artykułów w tym dzienniku i w innych polskich pismach codziennych i periodycznych, jak i sporą książkę p. t.: "Hiszpania bohaterska". Nazwisko moje musiało być znane w ambasadzie hiszpańskiej w Berlinie: w roku 1937 Polska uznawała oficjalnie hiszpański rząd czerewony, przedstawiciel rządu narodowego w Warszawie miał tylko stanowisko półoficjalne i wizę wjazdową hiszpańską, otrzymałem za jego pośrednictwem z ambasady berlińskiej, a więc musiało tam być moje dossier.

Male Seminarium Księży Misjonarzy w Araucarii przyjmuje do 1-go lutego 1964 roku zgłoszenia kandydatów pragnących zostać kapłanami.

WARUNKI DO OMÓWIENIA.

Prosimy pisać na adres:

Pe. Diretor do Seminário Menor Araucária — Paraná — Brasil.

Rzeczy Ciekawe i Prawdziwe:

Kto ma rację?

W Sidney (Australia) do gabinetu chirurga przyprawiono dwóch robotników i przyniesiono dwoje uszu. Niezsześci robotnicy stracili po prawym uchu na skutek wybuchu w fabryce.

Chirurg podjął się natychmiast operacji i przyszły małżonki uszne bez zarzutu. Gdy po kilku dniach pacjenci przejrzeni się w lustrze, stwierdzili, że przyszłe uszy nie należą do nich. Chirurg nie ponumerował małżonki. Po prostu się pomylił. Pa-

ejenci złożyli w sądzie pięknie wykończone z kancelaryjnego punktu widzenia skargi i zażądali wysokiego odszkodowania, mimo że chirurg zafiarował się "naprawić" błęd.

Sąd będzie w poważnych kłopotach z wydaniem orzeczenia. Bo ostatecznie pomyłka jest rzeczą ludzką. A gdyby operacja się nie udała? Pacjenci chodziliby bez ucha; odszkodowanie z kasy chorych byłoby bardzo skromne.

* * *

Pomysłowy Anglik

W związku z ogromnym rozwojem motoryzacji w Anglii pociągi na niektórych bocznych liniach przestały być rentowne. Dyrekcja kolei brytyjskich nosi się z zamiarem unieruchomienia tychże linii. Okazję tę postanowił wykorzystać pewien angielski producent rowerów. Wyprodukował on prototyp oryginalnego pojazdu, będącego skrzyżowaniem roweru z czymś w rodzaju kolejowej

drezyny. Dzięki takiemu pojazdowi ludzie nie posiadający samochodu, a dojeżdżający do pracy, będą mogli wykorzystać niepotrzebne już szynny. Podobno po szynach taki rower posuwa się bardzo szybko — komunikacja taka byłaby więc tania i rentowna. Pojazd ma kosztować ok. 150 dolarów, a więc niewiele. Czy się przyjmie — niewiadomo.

* * *

500 tys. wstrząsów ziemi rocznie

Observatoria notują około 500 000 wstrząsów ziemi rocznie, z czego około 5 000 bywa odczuwanych przez człowieka. Wstrząsy te spowodowane są zaburzeniami w płynnym wnętrzu ziemi. Jak wiadomo, glob nasz liczy 12 756 kilometrów średnicy, ale twarda

jego skorupa sięga zaledwie do głębokości od 10 do 50 kilometrów... Nic dziwnego, że różne prądy w płynnej lawie wstrząsają tą cienką skorupą. (Między innymi zewnętrzną powłokę ziemi unoszą i opuszczają codziennie przypływy i odpływy.

Okruchy...

● **Pewien japoński instruktor samochodowy** otworzył szkołę automobilową dla dzieci. Szkoła dysponuje małymi samochodami, wyposażonymi we wszystkie normalne urządzenia samochodowe. Dzieci uczą się prowadzić, poznają budowę motoru oraz — bardzo szczegółowo — przepisy drogowe.

Nauczyciel jazdy twierdzi, że dzieci, które tak wcześnie poznały samochód, będą w przyszłości znakomitymi kie-

rowcami, a przede wszystkim — nie będą powodować wypadków.

● **Bluzki bez plamy.** — Na odbywających się targach zademonstrowano białe bluzki dla kelnerki. Absolutnie się nie plamią. Dla sprawdzenia zwiędzający targi mogą polewać kelnerki czarną kawą. Płyn nie zostawia żadnego śladu. Materiał na te bluzki jest impregnowany specjalnym środkiem chemicznym.

● **Palce o zakończeniu kwadratowym** świadczą o silnym i zdecydowanym charakterze. Właściciela cechuje zamiłowanie do ładu i orderbina pedanterii; jest inteligentny, ma dobrą pamięć, brak mu jednak fantazji.

● **Hinduski Instytut Chorób Zakaźnych** w New Delhi przystępuje obecnie do doświadczeń z nowym środkiem przeciwmalarycznym, wynalezionym przez Polaka, prof. Urbańskiego z Politechniki Warszawskiej. Środek ten

nosi nazwę nitroguanil i został już dodatnio oceniony przez Światową Organizację Zdrowia po próbach, przeprowadzonych uprzednio w Tanganice.

● **Zył 31 lat z kulą w sercu.** Podeszał bitwy pod miastem Omdurman (Sudan), w roku 1898, angielski generał, sir Arthur Sloggett został ranny kulą karabinową w serce. Ku zdumieniu lekarzy ranny generał przeżył jeszcze 31 lat. Zmarł w roku 1929 przeżywszy lat 72.

DZIAŁ POETYCKI

SYN PSA

Na polu kalafioru,
na całe życie dość.
Kalafior każdy spory
I w każdym rośnię kość.
Więc podjem znakomicie
aż po żołądka kres,
o, piękne, piękne życie,
o, piękny jestem pies!

Przechodzę do alkowy,
w alkowie stoi stół,
ma czworo nóg - wołowych,
wędzonych w dymie z ziół.
Pożeram wszystkie nogi,
zostaje tylko blat,
o, mój żywocie błogi,
o, piękny, piękny świat!

Po łączce chodzą krówki,
słownie: sześćdziesiąt sześć.
Podchodzę: to parówki,
gorące, tylko jeść!
Parówki autentyczne,
kilometry zwój,
o, chwile niebotyczne,
o, piękny świecie mój!

Na wzgórkach stoi lasek,
a w lasu pachnie wrzos,
ten lasek też z kiełbasek
i widzę: wrzos to sos.
Więc cały lasek weinam,
rozlewam wrzos do waz,
och, cudna to godzina,
och, niesłychany czas!

Już jesień jest niestety,
deszcz chlupie chlup - chlup - chlup
spadają z drzew kotlety,
a wszystkie do mych stóp.
Tuszczy pryska mi na rzęsy,
sztuka mię pędzi wiatr.
Wieprzowy wschodzi księżyc,
zbaraniał cały świat.

Konstanty Hedefons Gałczyński

Objaśnienia

Konstanty Hedefons Gałczyński (1905 - 1953), autor pięknej "Pieśni o fladze", którą niegdyś zamieściliśmy w "Dziale Poetyckim", pisywał także wiersze dla dzieci, z których jeden z najcenniejszych zamieszczamy. W przyszłości podamy popularne wiersze: "Klient Wymarzony", "Złudzenia Popularności" i "Wit Stwosz", napisane na krótko przed przedwczesną śmiercią poety.

RADY DLA GOSPODYŃ

Kalafior w sosie śmietankowym

Zagotować wodę z dodatkiem mleka, soli i cukru. Włożyć oplukany i oczyszczony z liści kalafior. Ugotować go do miękkości w odkrytym naczyniu.

Przyrządzić sos: 4 dkg masła stopić na patelni. Wymieszać z 6 dkg mąki i podsmażyć. Następnie zasmażkę odstawić i rozprowadzić 20 dkg śmietany i częścią wywaru z kalafiora, mieszając zagotować. Do smaku dodać sól i wymieszać z dwoma żółtkami surowymi.

Zrumienić 2 dkg bułki tartej dodając małą łyżeczkę masła. Utrzeć 2 dkg sera. Ugotowany kalafior odcedzić, wyłożyć w całości na ognio-trwały półmisek, oblać sosem, posypać serem i polać masłem z bułeczka.

Wstawić do piekarnika i zapiec. Kalafior podawać na tym samym półmisku, na którym się zapiekał.

Jajecznica na przedce

Gdy trzeba podać jedzenie bardzo szybko, wówczas zwykle robimy jajecznicę. Ale zapomina się, że jajecznica nie musi

być konieczne z samych jaj. Jest świetna z różnymi dodatkami, jak groszek lub inne jarzyny, potem także pożywna z ugotowanym mięsem pokrajanym w kostki, albo z ugotowanym ryżem, lub twarogiem. Można także jajecznicę podać razem z ugotowanym makaronem. W ogóle jest mnóstwo najróżniejszych dań z jajecznicy. Kombinujcie, panie na własny sposób.

Makaron zapiekany z serem i kiełbasą

Pół funtą cienkiego makaronu
Pół funta kiełbasy polskiej
Ćwierć funta twardego sera
Trzy łyżki masła lub margaryny.

Makaron ugotować i odcedzić. Ser utrzeć na tarce, kiełbasę pokroić w małą kostkę. Rondołek wysmarować tuszczem i obsypać tartą bułką. Układać w nim warstwy makaronu, szynki, ser, parę kawałków margaryny — ostatnią warstwą powinien być ser i tuszcz. Wstawić do piekarnika na 15 - 20 minut. Podając, przybrać zieloną pietruszką.

Zaprenumeruj "PRZEGLĄD POLSKI"

jedynе pismo polskie ilustrowane na emigracji

W "Przeglądzie Polskim" znajdziesz ciekawe opowiadania, artykuły popularno-naukowe, felietony, artykuły historyczne, wiadomości z Brazylii, Polski i całego świata.

TYLKO Cr\$ 500,00 rocznie za 12 numerów w stanach Parana, Rio Grande do Sul i Santa Catarina, w pozostałych stanach Cr\$ 800,00 z przesyłką pocztową.

Zamówienia prosimy kierować pod adresem: "Przegląd Polski", Caixa Postal, 4530 — SÃO PAULO

FARTUSZKI - PŁÓTNA - "MALHAS" - PONCZOCHY - REZNIKI - KOSZULE — Najniższe ceny w mieście!

Przed zakupem prosimy zbadać ceny w Skład i Fabryka: R. Claudino dos Santos, 52 (Dawniej Pracę da Ordem). — Fone: 4-1698 — CURITIBA

Casa Hoffmann

ŻYDZI W ROSJI SOWIECKIEJ

więzień, N.K.W.D., lekarzy, wyższych funkcjonariuszy państwowych pochodzenia żydowskiego zdołało wyczołgać się na wschód i tych nie dosięgła ręka niemiecka.

Mineło od tych smutnych lat wiele czasu i należało się spodziewać, że żydzi nareszcie staną się w Rosji Sowieckiej pełnoprawnymi obywatelami. Tymczasem dowiadujemy się z "O Estado de S. Paulo", że niedawno odbył się w Wilnie proces czterech żydów litewskich, oskarżonych o spekulację walutową. Między nimi było małżeństwo Aron i Basia Rzeźnicy. Wszyscy zostali na mocy nowego prawa z 1961 skazani na śmierć; wyroki na trzech mężczyznach wykonano, Basia oczekuje śmierci w więzieniu

wileńskim. Rozprawie sądowej nadano wielki rozgłos, prawdopodobnie dla odstraszania spekulantów. Autor artykułu podaje, że od maja 1961 do marca 1963 za przestępstwa natury ekonomicznej ukarano śmiercią w Rosji 130 osób, w tym 76 żydów.

Przestępstwa natury ekonomicznej są w każdym państwie karane. Nie ulega wątpliwości że każde państwo jest władne określać naturę tych przestępstw i wyznaczać wymiar kary za ich popełnienie. Rozciągłość kar może być różna i dochodzić nawet do kilkunastu lat więzienia w cywilizowanych państwach. Ale kara śmierci? Skazywanie na śmierć ludzi za to, że kupili czy sprzedali trochę dolarów? Lub ukradli trochę tłuszczu z

Sukces Polonii Amerykańskiej

po raz pierwszy w historii Stanów Zjednoczonych Polak został mianowany ministrem. Zaszczyc ten przypadek w udziale John A. Gronouskiemu, 43 lat, demokratę ze stanu Wisconsin, którego prezydent Kennedy mianował ostatnio "Postmaster General", czyli ministrem Poczty i Telegrafów. Stanowisko to posiada wielką wagę w życiu politycznym Stanów, gdyż piastujący go polityk posiada wpływ na nominację setek tysięcy pocztowców. Zapytany na konferencji prasowej czy wybór Gronouskiego nie był spowodowany polskimi pochodzeniem nominata i chęcią zjednania sobie wyborców polskiego pochodzenia, prezydent Kennedy odpowiedział:

Nieludzka okupacja niemiecka wyniszczyła w bestialski sposób setki tysięcy żydów rosyjskich. Należy tym bardziej współczuć ich tragedii, iż znowu pastwą katów padli biedacy, którzy nie mogli na czas się ewakuować; tysiące żydowskich dyrektorów fabryk i kombinatów z Ukrainy, tysiące członków administracji

państwowych składów? I to ludzi biednych, bo wiadomo że w Rosji wszyscy kradną i bogaci złodzieje potrafią się zawsze wykręcić, a ofiary padają biedacy...
Przyjrzyjmy się, kogo skazano we wspomnianym wileńskim procesie. Małżeństwo Rzeźnicy mieszkali przed wojną w Szawlach na Litwie, gdzie mąż prowadził agencję podróży. Przeżyli jakoś okupację sowiecką w 1940 i doczekali się najazdu niemieckiego. W 1943 przeżyli tylko dzięki pomocy chłopca, który ukrył ich w dole na polu i nocami zaopatrywał w żywność. Po ucieczce Niemców stwierdzili, że ich dwie małe córeczki i cała najbliższa rodzina zostały wymordowane przez Niemców. W 1946 usiłowali przedostać się do Palestyny, gdzie żyły dwie siostry Basi, zostali ujęci na granicy i skazani na pieć (mąż) i trzy (żona) lat łagru, czyli obozu prac przymusowych, na Syberii. Po odbyciu kary osiedlili się w Wilnie i skoro władze sowieckie ogłosiły, że obywatele posiadający krewnych za granicą mogą prosić o zezwolenie wyjazdu, małżeństwo złożyło podanie o wyjazd. Odmówiono im.
Jacyż to byli "wrogowie ludu"? Biedacy, wychowani w odmiennych warunkach i nie mogący przystosować się do twardej i nieludzkiej warunków państwa komunistycznego, zaczęli "spekulować", czyli prawdopodobnie sprzedawali dolary przysłane im w listach przez krewnych z Palestyny. I za to śmierć.
Autor artykułu z oburzeniem podkreśla, że jak za czasów carskich, tak i teraz władze sowieckie starają się zrobić z żydów koźłów ofiarnych aby usprawiedliwić bankructwo gospodarcze systemu. Czy to pomoże? I czy na długo?

Stefan Czaplinski

JOHN KENNEDY

Zamordowanemu Prezydentowi USA
Kolonja Polska w Brazylii

Na południowych krańcach
Ojczyzny Twej wspaniałej
Padłeś jak żołnierz na szanach
Walki o wszechludzkie Ideały:

O wolność i równouprawnienie
Twych ziomek kolorowych,
O godność ludzką, o współistnienie,
O trwałą pokój światowy,
O współpracę narodów i zgodę,
O zgodę Zachodu ze Wschodem,
O wszystko, co łączy i brata
Narody i kontynenty świata!

Szedłeś w awangardzie Meżów
Budowniczych Nowej Epoki,
Którzy przyszłość widzą nie w orężu,
Co jak epokaliptyczne smoki
Chciałyby w krwi zatopić
Ludy Ameryki, Azji i Europy...

Przyszłość widziałeś — o, szlachetny Woju,
W przyjaźni — Braterstwie — Pokoju,
W dźwiganju słabych, w dosycie,
Wolności — cenniejszej nad życie!

Gdy staniesz przed wielkim Lincolnem,
Co również — jak Ty — padł od kuli,
Zwierz mu się z swych trudów mozolnych,
A On Cię do serca przytuli
I rzeknie, że blask Twoich trudów
Jest nieśmiertelnym wskazaniem dla ludów!

Po wszystkie ziemie krawędzie
W łzach lud ślubuje Ci wszelki
Kontynuację Twych czynów wielkich —
Prze to niech ziemia lekka Ci będzie!
Kurytyba, 22-XI-1963

Wojciech Breowicz

Retificadora BRASPOL LTDA.

Odnawiamy wszelkie typy motorów samochodowych. — Robota gwarantowana i szybka. — CENY PRZYSTĘPNE.

Rua Marechal Floriano 1773 — Fone: — 4-2635
CURITIBA — PARANA

Z cyklu: Poznaj polskich szermierzy - mistrzów świata

Janusz Majewski

Specjalność sportowa: — SZPADA

Urodzony: Dzierżogwo koło Warszawy w 1940 r.

Zawód: Student Politechniki w Warszawie. (5 rok Budownictwo wodne).

Adres: a/c A. Z. S. ul. Podwale Nr. 23.

Sport rozpoczął w roku 1956.

Brał udział: Bukareszt 1958), Paryż (1959), Lenin-

grad (1960), Pôrto Alegre (1963).

Sukcesy sportowe: W Leningradzie zdobywa srebrny medal w szabli. W Pôrto Alegre złoty w klasyfikacji drużynowej.

Przystojny młodzieniec, szanujący swoje słowa i wążący je na deka, jednak wesoły i towarzyski.

DLA KOLONISTÓW NADWYCZAJNA OKAZJA!

Cr\$ 3.000,00 miesięcznie, bez wpłaty.

RENNER

Maszyna do szycia gwarantowana na 15 lat z ciągłą obsługą.

Meble "jórnicza" — Tapczany — Łodówki — Komplet garnków "Panex" — Radia — Kryształ — Porcelany — Nożownictwo — Zastawy stołowe — Piecyki — Harmontyki — Zegarki stołowe w porcelanie — i niezliczona ilość różnych artykułów na podarunki — wszystko do nabycia na warunkach bezkonkurencyjnych — na spłaty miesięczne

Paulo Muller & Filhos Ltda.

Rua Emiliano Pernet, 156 - Telefon: 4-8307 - Curitiba

Z listów do Redakcji:

★ Do Pana Konrada Cebulskiego w odpowiedzi na "Agradecimento"

Jeżeli p. Cebulski obrał mnie jako pośredniczkę młodych Polon-Brazylijan występujących w sprawach polonijnych i społecznych, pozwolę więc sobie podać Wam młodym pewien projekt.

Młodzież polska pod zabarami broniła się usilnie przed wynarodowieniem przeprowadzanym przez władze zaborcze. Wśród młodych dziewcząt i ja kształciłam się w polskim gimnazjum żyjąc w internacie. Polskie gimnazjum nazywano wtedy "pensjami", a takich "pensji" było kilka w Warszawie. Rzecz prosta, że szkoły te w zaborze rosyjskim odwiedzał co pewien czas inspektor bez żadnego zawiadomienia. Wówczas podreżnik szkolny nie cenzurowane były pospiesznie chowane. Do tego rodzaju konspiracji przeciw władzom rosyjskim wchodził: dozorca szkolny, służba szkolna, a nawet profesorowie Polacy, Francuzi, a także Niemcy.

Poza szkołą, my dziewczęta zorganizowałyśmy własne pismo p. t. "Byskawica", w którym m. in. był dział literacki, sprawozdania z przeczytanych książek, dział krytyki itp. Zobowiązaliśmy się przeczytać co dziesięć dni książkę z działu literatury polskiej, a co miesiąc — jedną książkę w języku francuskim, niemieckim i rosyjskim. Pisałyśmy nowelki, opisy podróży i krajoznawstwo. Był nawet dział lekarski o higienie i kosmetyce.

Redagować i wydawać to nasze pismo było pracą sztyfową, gdyż wszystkie artykuły były przepisywane ręcznie. Nie miałyśmy wtedy maszyny do pisania. Co jakiś czas wybierałyśmy nową redaktorkę, a każda z nas miała swój dział do opracowania. Każda z nas pisała pod pseudonimem, a nasza praca była ściśle tajna. Poza naszym kółkiem miałyśmy kilku współpracowników rekrutujących się spośród akademików.

Ta nasza kochana "Byskawica" bardzo rozwijała nasze umysły i wzbogacała naszą inteligencję. Weszłym roku, prawie płacząc, zniszczyłam niechęć podczas

Lekarze:

DR. M. NIEWĘGŁOWSKI

Klinika dla dzieci
Kons.: Edifício Tijuca — Rua Cândido Lopes, Esq. Ermellino de Leão — 9.º Andar Conj. 913. — Godziny przyjęć: od 9-ej do 11-ej.
Rezydencja: Rua Júlia da Costa, 666, CURITIBA — Pr.

DR. KRAUSE

MÉDICO

Clínica geral de adultos: Coração. Intestinos. Fígado. Vias biliares. Alta pressão. Varizes. Hemorroides etc. Doenças gênto-urinárias do homem e da mulher. Doenças crônicas em geral. — Operações.
Formado pelas Universidades de Berlim e do Paraná.

Rua Emiliano Pernet, N.º 10 — 3.º andar — conjunto 301 esquina Praça Zacarias em Curitiba.

HORÁRIO: Das 4 às 6 horas da tarde.

VARIZES - MICROVARIZES

Pernas inchadas - Ulceradas - Pesadas - Doloridas - Com eczemas de causa varicosa - e hemorroides, tratamento rápido sem operação.

DR. MENDES ARAUJO

Especialista nas doenças do reto e aparelho digestivo gastrite - Úlcera do estômago duodeno - Prisão de ventre colites - Tratamento direto do intestino na disenteria amebiana — Rua D. Murici, 439, 5.º andar. — Fone: 4-0268 — das 9 às 12 e das 15 às 17 horas.

Dr. LUDWIK RYDYGIER

Móvi po pólsku. 4 lata praktyki w szpitalach USA. Kurs specjalizacji w New York, P.M.S.H. Choroby kieszki oddechowej, Hemoroidy, Fistuly t. t. p.

Kons.: R. José Bonifácio 110. Przyjmuje od 10-ej do 11,30 i od 15 - 18. — Telefon: 4-8494.
Rez.: F. Amazonas Marcondes, 954, Bacacheri, — Telefon: 4-5473.

Dr. J. A. DOBROWOLSKI

Lekarz chirurg — Choroby kobiece — Klinika ogólna. Kons.: Praça Tiradentes, 322. Rez.: Rua Treze de Maio, 879. Telefon: — 4-6330
Przyjmuje od 9 - 11 i od 3 - 6

DR. GABRIEL NOWICKI

Dyplom Uniwersytetu Paryskiego Były Profesor Univ. Parańskiego Po powrocie z Europy przyjmuje: Farmácia Stelfeld, Pr. Tiradentes 530, od godz.: 9 - 13. — Rez.: Carlos de Carvalho 369, od godz. 15 - 17. Choroby ogólne. — Specjalność schorzenia nerek i dróg moczowych.

DR ST. BEMBEN

Klinika ogólna: leczy choroby kobiece, choroby żołądka, wątroby i wewnętrzne.

Kons.: Praça Zacarias, 80, 3-cie piętro, sala 306. Przyjmuje od 16 - 19.

Rez.: Rua Dr. Keller, 393 CURITIBA — Telefon: 4-2644

DR KOSSOBUDZKI

SPECIALIZACJA W EUROPIE

CHIRURGIA — ZŁAMANIA I WADY KOSTNE —

CHOROBY KOBIECE — KLINIKA OGÓLNA.

Przyjmuje: w Casa de Saúde São Francisco — Rua São Francisco, 147 — Tel.: 4-5440 — od 8-ej do 5-tej.

Hora marcađa: — Fone 4-8776.

Rezyd.: Visc. Rio Branco 1189 - Fone: 4-3776 - Curitiba.

Laboratório de Análises Clínicas

GUROVSKY & VIVAN

Diagnóstico Precoce da Gravidez (GALLI MAININI) — parasitologia — Bioquímica — Sangue — Líquor — Urina

Dr. Jaime Gurovsky — Dra. Berta T. Gurovsky

Dra. Eley T. Vivan

Praça Zacarias, 80 - 10.º — s/1006 — Fone: 4-3162

CURITIBA — PARANA

Dentyści:

DR. WINCENTY FLENIK

Godziny przyjęć: od 8 - 11 od 2 - 6. Rua Voluntários da Pátria, 620 — Curitiba.

DR. DEODORO

AFFONSO HEIMBECHER

Raio X - Clínica - Proteze Consultório: Padre Anchieta 584 — Curitiba

Residência: Dr. Murici, 439 - apto. 32 — Fone: 4-7125.

Adwokaci:

DR. LUCJAN KASPRZAK

Praça Osório, 45, 1.º and. 105. Załatwia wszelkie sprawy adwokackie. — Przeprowadza naturalizacje.

MÓWI SIĘ PO POLSKU

DR. PAULO FILIPAK

ADVOGADO

Cobrança de promissórias, duplicatas; despejos, inventários. Acompanha expedição de passaportes para pessoas do interior do Paraná.

Rua Cândido Lopes, 205, 2.º andar — CURITIBA — PARANA

FELIKS GOLAS

CONTADOR

Registro de firmas na Junta Comercial, contratos, distratos; declarações de imposto de renda. Serviços de contabilidade em geral.

DR. BRONISLAU OSTOJA ROGUSKI

ADWOKAT

Sprawy cywilne i handlowe

Rua Voluntários da Pátria - 489, Fone: 4-4819

Curitiba

Paraná

MANZATE

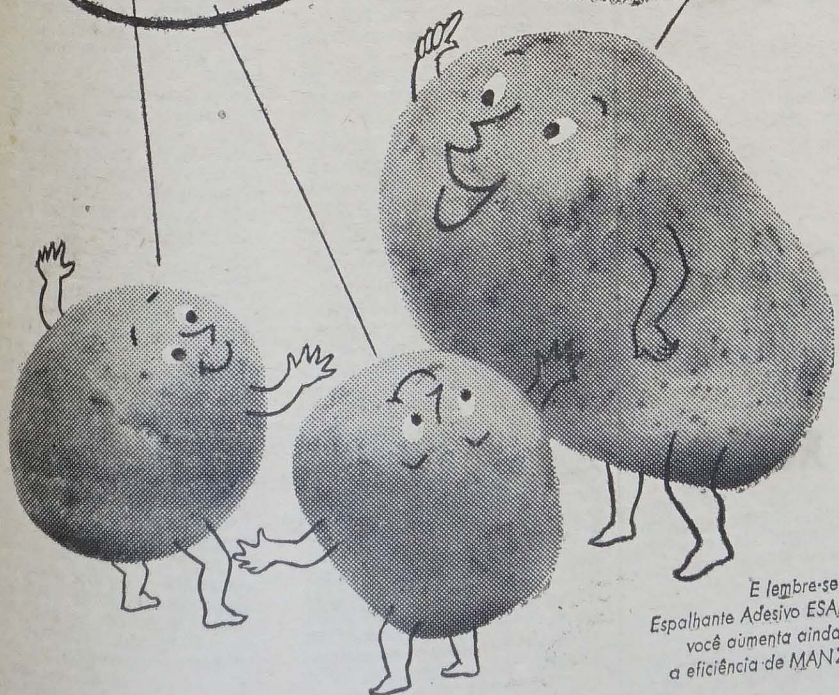
PRODUTO MARCA REGISTRADA

DU PONT DO BRASIL S.A. — INDÚSTRIAS QUÍMICAS • S. Paulo, Cx. Postal 8112 — Rio, Cx. Postal 210 • Coloca os melhores para viver melhor... graças à Química

Mamãe, ficaremos bonitas como a senhora?

É claro! Aqui as batatas são protegidas com MANZATE!

E lembre-se: com Espalhante Adesivo ESAPON, você aumenta ainda mais a eficiência de MANZATE

AGENTES DEPOSITARIOS

COMERCIAL POLPARANÁ S. A.

ALAMEDA CARLOS DE CARVALHO, 356/360

"UMA ORGANIZAÇÃO A SERVIÇO DA AGRICULTURA"

ZEGARKI
OKULARY
BIŻUTERIE

CARL R. RAEDER

Rua Riachuelo,

147

CURITIBA

przeprowadzki ostatni numer tego pisma, które chowałam jako skarb.

Wy, młodzi Brazylianie, polskiego pochodzenia, mogliście założyć także Kółko Literackie, a swe wyprawki umieszczać na łamach "Ludu", zbierać się zaś w "Juwentus" na wasze zebrania. Zebrania takie przyniosły Wam wiele pożytku, pogłębia-

jąc waszą przyjaźń, wasze przekonania. Uważam, że obok waszej pracy zawodowej, konieczną jest rzeczą pogłębiać i rozszerzać wasze zainteresowania i waszą pracę społeczno-kulturalną.

Zycząc Wam młodym literatom i społecznikom powodzenia w nowej pracy.
Helena Werpachowska
Kurytyba, 10-XI-1963.

